

Zaterdag 7 juli:

Voordracht "De gevangenis van overmorgen, een huis?"

Op zaterdag 7 juli vanaf 20.00 uur wordt ons een heel interessant beeld gegeven van de gevangenis in de toekomst. Een stuurgroep, opgericht onder impuls van de Liga Voor Mensenrechten, kwam voor het eerst samen in maart 2011 en was samengesteld uit academici, mensen uit het werkveld in onze gevangenissen, architecten, denkers, magistraten, journalisten, makelaars, studenten, activisten en projectontwikkelaars. Hun slagzin was: "stoute jongens, kleine klassen". In plaats van gevangenissen die honderden tot zelfs meer dan duizend gedetineerden herbergen, zou in de toekomst gebruik worden gemaakt van een groot aantal kleine "huizen" met gemiddeld zo'n vijftien bewoners, waarin de gedetineerden elk een individueel afgestemd "opsluitingsplan" meekrijgen dat hen voorbereidt op een terugkeer in de samenleving. De gevangenis "onder den toren" als het ware.

De voordracht wordt gegeven door de twee drijvende krachten achter dit project, namelijk Kristel Beyens, professor criminologie aan de VUB en Hans Claus, directeur van de gevangenis van Oudenaarde.

Zaterdag 14 juli

Radio Tennessee

De jonge gasten hier op de foto komen uit Merksplas en brengen het repertoire van de Amerikaanse zanger Johnny Cash, die zelf talloze concerten in verschillende gevangenissen gaf. Een betere link tussen muziek en het gevangeniswezen is er dus niet te vinden!

Radio Tennessee

Allen daarheen!

Edwin Nagels

Al vanaf jonge leeftijd was Edwin Nagels gefascineerd door het tekenen. In de jaren 1980 tekende hij ook stripverhalen, vaak met een historische inslag. Vanaf het midden van de jaren 1970 legde hij zich voluit toe op het tekenen van cartoons. Hij is de vaste cartoonist van Brandpunt, van De Standaard (1990 - 1999) en van Tertio.

Praktische info

Openingsuren

De tentoonstelling loopt **vanaf 30 juni tot en met 15 juli 2012** in de Landloperskapel, Kapelstraat te Merksplas en is open op zaterdag en zondag van 10.00 tot 18.00 uur. en tijdens wekdagen op afspraak voor groepen.

Tarieven

Combiticket voor bezoek aan de tentoonstelling "In de bak, toen, nu en strak(s)" én het Gevangenis museum én een GRATIS consumptie:

- 6 euro voor volwassenen.
- 5 euro voor houders van een kortingskaart (leraars, studenten, senioren, mindervaliden).
- Kinderen -12 jaar, vergezeld van een volwassene, **GRATIS**.

Bereikbaarheid

Autostrade Antwerpen-Eindhoven, afrit 22 → Beerse → Merksplas.

Autostrade Antwerpen-Breda → Hoogstraten → Merksplas.

De landloperskapel bevindt zich te Merksplas in de Kapelstraat, een zijdreef van de baan Merksplas - Rijkevorsel.

Volg de toeristische wegwijzers "Gevangenis museum".

GRATIS PARKING

Meer info

Gevangenis museum vzw
tel. +32 (0)14-63.36.24

e-mail: govaerts.karel@skynet.be

website: www.gevangenis museum.be

"In den bak, Toen, nu en strak(s)"

van za 30 juni t/m zo 15 juli

Tentoonstelling

Je ziet de belangrijkste mijlpalen van de gevangenissen, vroeger, nu en morgen (maar ook overmorgen), met aandacht voor het regime, het personeel en de gebouwen.

Vrijdag 29 juni, 20.00 uur

Openingsreceptie voor genodigden

met Minister van Justitie Annemie Turtelboom

Zondag 1 juli, namiddag

"Ge(s)maakt in Merksplas"

familiepicknick met boerenmarkt en Kempense randactiviteiten

Zaterdag 7 juli, 20.00 uur

Voordracht "De gevangenis van overmorgen, een huis?"

door Kristel Beyens, prof. VUB en Hans Claus, gevangenisdirecteur Oudenaarde

Zaterdag 14 juli, 20.00 uur

Radio Tennessee

lokaal talent brengt Johnny Cash

"In den bak, Toen, nu en strak(s)"

De nieuwe, jaarlijkse tentoonstelling van het Gevangenis­museum loopt van zaterdag 30 juni tot en met zondag 15 juli 2012, dit telkens tijdens de weekends en voor groepen op afspraak.

De tentoonstelling behandelt de belangrijkste mijlpalen van de gevangenis­sen, vroeger, nu en morgen (maar ook overmorgen), met aandacht voor het regime, het personeel en de gebouwen.

Dit jaar maken we kennis met een scharniermoment in het Belgisch gevangenis­wezen. Eerst en vooral staan we voor de bouw van een aantal gloednieuwe gevangenis­sen, dit als antwoord op de steeds nijpender wordende situatie van overbevolking. Daarbij wordt er momenteel gewerkt aan het invoeren van wettelijke regels bij de organisatie van het leven in de gevangenis en de behandeling van de gedetineerden. En tenslotte is er de vernieuwde opleiding voor bewakers, die intussen tot 1 jaar is uitgebreid. Op de tentoonstelling laten we u kennismaken met wat aan dit moment voorafging, maar aarzelen we niet om ook eens in de toekomst te gaan kijken: "den bak in the future".

Van beul tot Basiswet

Denken over straf heeft altijd al de wijze van opsluiting van mensen in een gevangenis bepaald. En trouwens, de gevangenis zoals wij die nu kennen, is nog maar redelijk recent van datum.

Ons verhaal begint in de middeleeuwen. Toen waren de straffen willekeurig en wreed, met afschrikking als belangrijkste doel. Mensen werden in kerkeren aan de ketting gelegd in afwachting van hun terechtstelling. Gaandeweg komt er een meer rationele denkwijze over de straf en wordt de opsluiting steeds beter georganiseerd. Maar wat de menselijkheid betreft, is er nog zeer veel werk aan de winkel.

Pas na de Tweede Wereldoorlog ontstaat het idee dat het afnemen van de vrijheid volstaat als straf en dat aan de opsluiting geen extra leed mag worden toegevoegd. Meer

en meer gaat men op zoek naar een zinvolle invulling van de straftijd en gaat men met de gedetineerde op weg met een detentieplan dat is afgestemd op re-integratie in de vrije samenleving. Sinds 2005 krijgt de gevolgde weg een wettelijke grond in de Basiswet, die tegelijk ook minimumregels vastlegt voor de behandeling van de gedetineerden en de "was en de plas" in onze gevangenis­sen.

Op de tentoonstelling vindt u de belangrijkste evoluties doorheen onze geschiedenis afgebeeld in een aantal tafereel­en en tekeningen.

Van cipier tot penitentiair bewakings­assistent

Bewaking van opgesloten mensen werd eerst overgelaten aan ongeschoolde "sleuteldragers". Het ging dan meestal over willekeurig aangeduide huurlingen of militairen. Pas na de Belgische Onafhankelijkheid wordt het bewaken van gedetineerden een specifiek beroep. Door de jaren heen worden er meer ethische, intellectuele en technische vaardigheden aan toegekend. Anno 2012 spreken we van de "penitentiair bewakings­assistent" na het volgen van een opleiding van 1 jaar. Veiligheidstaken gaan gepaard met kennis over het strafrecht en de Basiswet. In de ateliers, de huishoudelijke en onderhoudsdiensten zijn technici van diverse aard aan het werk.

Op de tentoonstelling zijn uniformen van vroeger en nu te zien, plus een verzameling kentekens. De opleiding en het werk van de hedendaagse bewakers wordt door henzelf uitgelegd in een aantal korte interviews.

De mensen in uniform zijn uiteraard maar een deel van het personeel in onze gevangenis­sen. De uitwerking van het regime en de begeleiding plus alle administratie die dat met zich meebrengt, worden toevertrouwd aan directieleden, psychologen, maatschappelijk assistenten, griffie en boekhoudkundige diensten.

Ten slotte wordt de hulp- en dienstverlening aan de gedetineerden (sport, onderwijs, sociale begeleiding...) al tien jaar door verschillende diensten en organisaties van de Vlaamse Gemeenschap behartigd onder de naam "Strategisch Plan". We stellen ook dit project visueel aan u voor.

Van kerker tot "een huis"?

Van een koud, donker hol waarin een veroordeelde de galg afwachtte, evolueren we stilaan naar gebouwen die plaats bieden aan grotere groepen gedetineerden. Georganiseerde opsluiting vereist een aangepaste architectuur. Op de tentoonstelling zien we tuchthuizen, de stergevangenis­sen en andere bouwvormen die tot vandaag gebruikt werden, gepresenteerd in hun historisch verhaal. De maquettes van de toekomst zijn er ook: u ziet de gevangenis­sen die zijn gepland in Dendermonde, Beveren, Leuze-en-Hainaut en Marche-en-Famenne oprijzen voor uw ogen.

Maar er is nog meer toekomst. Ontwerpen en plannen van kleinschalige gevangenis­sen die als een "huis in de rij" worden gezet, vormen ook een deel van ons aanbod (zie ook de voordracht op 7 juli).

Vrijdag 29 juni Opening­receptie

met Minister van Justitie
Annemie Turtelboom

Minister
Turtelboom

Zondag 1 juli "Ge(s)maakt in Merksplas"

Vanaf 13.30 uur zetten we de zomervakantie in met een happening in de groene zone van de landloperskapel op het prachtige landlopers­domein. Een familiepicknick wordt opgefleurd met een heuse boerenmarkt, en aangevuld met puur Kempense randactiviteiten.

Zorg voor een zelfgemaakte picknickmand, en indien nodig een picknickdeken. Aanschuiven kan vanaf 13.30 uur, we houden graag een groepspicknick vanaf 16.00 uur. Uw mandje kan altijd nog aangevuld worden met groenten, fruit of proevertjes van de boerenmarkt.